Usnesení

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Barbary Pořízkové, Mgr. Jana Passera a Mgr. Bc. Radovana Havelce v právní věci žalobkyně N. M., zastoupena JUDr. Alenou Strnadovou, advokátkou v Liberci, Tovaryšský vrch 1358/3, PSČ 460 01, proti žalovanému Ministerstvu vnitra, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 5. 2006, čj. OAM-574/VL-07-11-2006, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 2. 2007, čj. 60 Az 57/2006-22

takto:

I. Kasační stížnost se odmítá pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 13. 5. 2006, čj. OAM-574/VL-07-11-2006, žalovaný zamítl žádost žalobkyně o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Žalobkyně podala proti tomuto rozhodnutí žalobu u Krajského soudu v Ostravě, který ji napadeným usnesením odmítl pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení, neboť shledal absenci žalobních bodů ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Proti tomuto usnesení podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, kterou opírá o důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tj. nepřezkoumatelnost rozhodnutí soudu způsobenou vadou řízení, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Stěžovatelka blíže vysvětlila, že ve výzvě dle § 51 s. ř. s. jí nebylo poskytnuto zákonné poučení v jejím mateřském jazyce, čímž soud porušil § 36 s. ř. s. a čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a znemožnil jí tím účast v dalším řízení. S ohledem na výše uvedené navrhla zrušení usnesení krajského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení. Dále požádala ve smyslu § 107 s. ř. s. o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti vyslovil souhlas se závěrem krajského soudu o vadě žaloby a poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 3 Azs 26/2003-49, podle něhož soud není povinen ustanovit účastníku řízení tlumočníka, pokud nenařídí jednání před soudem.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem

podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kriteria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*; 2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. *judikatorní odklon*. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele*. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Z výše uvedeného plyne, že je v zájmu stěžovatelky v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájmem stěžovatelky je rovněž uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat. Zde je nutné uvést, že stěžovatelka žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdila a Nejvyšší správní soud se mohl otázkou přijatelnosti její kasační stížnosti zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kriterií.

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá, že jí ve výzvě dle § 51 s. ř. s. nebylo poskytnuto zákonné poučení v jejím mateřském jazyce, čímž podle ní soud porušil § 36 s. ř. s. a znemožnil jí tak účast v tomto řízení. Ačkoli se stěžovatelka dovolává

důvodu kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. d), v posuzovaném případě byl namístě odkaz na písm. e), které se speciálně vztahuje na případy nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.

Ze spisu plyne, že dne 21. 9. 2006 stěžovatelka osobně převzala stejnopis vyjádření žalovaného k žalobě a dále i poučení podle § 51 s. ř. s., a to v ruském jazyce.

Odstavec 1 § 36 s. ř. s. stanoví, že účastníci mají v řízení rovné postavení a soud je povinen jim poskytnout stejné možnosti k uplatnění jejich práv a poskytnout jim poučení o jejich procesních právech a povinnostech v rozsahu nezbytném pro to, aby v řízení neutrpěli újmu.

Otázkou povinností soudu vyplývajících z § 36 s. ř. s. se Nejvyšší správní soud již ve své rozhodovací činnosti několikrát zabýval. V rozsudku ze dne 6. 11. 2003, čj. 7 Azs 17/2003-40, konstatoval, že poučení o procesních právech a povinnostech dle § 36 odst. 1 s. ř. s. je soud povinen poskytnout účastníku v takové době, kdy je to podle stavu řízení pro něj zapotřebí. V souzeném případě krajský soud postupoval v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek ze dne 18. 9. 2003, čj. 5 Azs 5/2003-33), která stanoví, že cizinec v řízení o azylu musí být o právu vyjádřit se k možnosti rozhodnout o věci samé bez jednání (§ 51 s. ř. s.) poučen v jazyce, jemuž rozumí. Poučení dle § 51 bylo stěžovatelce poskytnuto v ruském jazyce, který stěžovatelka sama uvedla v řízení vedeném žalovaným jako jazyk, jímž je schopna se dorozumět, a také celé řízení probíhalo v ruském jazyce.

Pro úplnost lze poznamenat, že krajský soud zároveň respektoval i další rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek ze dne 15. 12. 2005, čj. 2 Afs 86/2005-55), kde se konstatuje, že *„podle obecné zásady prostupující napříč všemi procesními odvětvími je jednání soudu určeno k projednání a rozhodnutí věci samé; tato zásada má konkrétní odraz i v § 49 odst. 1 a § 51 odst. 1 s. ř. s. Smyslem jednání před soudem je především dokazování a v jeho rámci má být věc úplně, spravedlivě a bez průtahů projednána a rozhodnuta. Tento smysl soudního jednání však zjevně není dán tam, kde podaný návrh procesně neobstojí a soud jej odmítne pro chybějící podmínky řízení, aniž by musel o těchto rozhodných skutečnostech vést dokazování*“. Odkaz žalovaného na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2003, čj. 3 Azs 26/2003-49, je sice správný a pro řešenou procesní situaci případný, avšak otázka, kterou zde soud řešil, již přesahuje rámec stěžovatelčiných námitek, neboť ta se dovolávala toliko nedostatku výzvy dle § 51, nikoli neustanovení tlumočníka.

Z uvedeného plyne, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na stěžovatelčiny námitky. Za situace, kdy stěžovatelka sama žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdila, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

O návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek dle ustanovení § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval. Dospěl k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde je kasační stížnosti přiznán odkladný účinek

přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu) a kde je stěžovatelka dostatečně chráněna ustanovením § 56 odst. 2 s. ř. s.

O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nějž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 31. 5. 2007

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu